

زخم ساختاری بازار نفت

بازگشایی تنگه هرمز، پس از تفاهم با آمریکا، اگرچه ممکن است جریان صادرات نفت از این منطقه را احیا کند، اما افت ذخایر جهانی، بازار نفت را شکننده نگه داشته و این، یک عامل بازدارندگی نسبی برای ایران خواهد بود

محمّد حقگو

economice@khorasannews.com

بازگشایی تنگه هرمز ممکن است مسیر صادرات نفت را دوباره فعال کند، اما بازار جهانی انرژی از پیامدهای ساختاری این بحران به این زودی فاصله نخواهد گرفت. در طول ماه‌های بحران، برای جلوگیری از جهش شدید قیمت‌ها، ذخایر نفتی جهان به‌ویژه در آمریکا و کشورهای صنعتی به‌طور گسترده مورد استفاده قرار گرفت. نتیجه این مداخله‌ها بازاری است که اگرچه از یک شوک بزرگ عبور کرده، اما اکنون با سطح پایین‌تری از ذخایر و حاشیه اطمینان کمتر وارد دوره جدید شده است؛ وضعیتی که می‌تواند در صورت بازگشت تنش‌ها، به سرعت به شوک‌های قیمتی تازه تبدیل شود.

به گزارش خراسان، تنگه هرمز همچنان یکی از حیاتی‌ترین گلوگاه‌های انرژی جهان به‌شمار می‌رود. بر اساس داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA)، تا پیش از جنگ اخیر روزانه حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی از این مسیر عبور می‌کرد؛ رقمی معادل نزدیک به ۲۰ درصد مصرف جهانی مایعات نفتی. علاوه بر این، حدود یک چهارم تجارت دریابر نفت جهان نیز به این گذرگاه وابسته است و بخش عمده این جریان به سمت بازارهای آسیایی هدایت می‌شود.

بازگشایی این مسیر پس از تفاهم ایران و آمریکا می‌تواند جریان فیزیکی نفت را به تدریج به بازار بازگرداند. با این حال، داده‌های بازار نشان می‌دهد که مسئله امروز تنها دسترسی به مسیر صادرات نیست، بلکه تغییر در برخی متغیرهای بنیادین بازار نفت است؛ تغییری که در دوره اختلال شکل گرفته و به سرعت قابل بازگشت نیست.

استفاده از ذخایر؛ ابزار مهار بحران

در دوره اختلال، یکی از مهم‌ترین ابزارهای کنترل بازار نفت، استفاده گسترده از ذخایر بوده است. بقای، کارشناس بازارهای مالی وپژوهشگر اندیشکده مرصاد، در گفت و گوبا «تمام رخ مدیا» گفته است: ایالات متحده که در سال ۲۰۲۲ بیش از ۷۰۰ میلیون بشکه ذخیره استراتژیک نفت در اختیار داشت، در پی جنگ اوکراین و تحریم نفت روسیه ناچار شد بخش قابل توجهی از این ذخایر را مصرف کند. این روند باعث شد سطح ذخایر استراتژیک آمریکاتا

گنبدها برای چنین سطحی از برداشت‌های مکرر طراحی نشده‌اند. به گفته بقایی، این مخازن برای برداشت و بازتکمیل در حدود چهار چرخه طراحی شده‌اند، حال آن‌که تاکنون حدود ۹ بار از آن‌ها برداشت انجام شده است. از سوی دیگر، این ذخایر از نظر فنی نیز قابل تخلیه کامل نیستند و بخشی از نفت باید همواره در کف مخازن باقی‌بماند. به همین دلیل، حتی اگر سطح ذخایر آمریکا در محدوده حدود ۳۵۰ میلیون بشکه قرار داشته باشد، همه این حجم در عمل قابل برداشت نیست.

در کنار ذخایر استراتژیک، آمریکا دارای ذخایر تجاری نفت نیز هست، اما داده‌های هفته‌های اخیر نشان می‌دهد فشار بر موجودی این ذخایر نیز افزایش یافته است.

به همین دلیل، اجازه استفاده گسترده از ذخایر نفتی در جریان بحران اخیر را می‌توان اقدامی پریسک دانست؛ اقدامی که نشان می‌دهد ظرفیت مداخله سریع آمریکا در بحران‌های مشابه همیشه نامحدود نیست. اساساً از همین رو آمریکا ناچار شد برای تنظیم بازار نفت به استفاده هماهنگ از ذخایر کشورهای صنعتی G7 متوسل شود.

محدودیت‌های فنی ذخایر استراتژیک
ذخایر استراتژیک نفت آمریکا بر خلاف تصور عمومی در مخازن معمولی ذخیره نمی‌شوند، بلکه در گنبدهای نمکی زیرزمینی در سواحل خلیج مکزیک نگهداری می‌شوند. برداشت نفت از این مخازن با تزریق آب به داخل حفره‌های نمکی انجام می‌شود؛ فرایندی که در بلندمدت می‌تواند بر ساختار این مخازن تأثیر بگذارد و استفاده مکرر از آن‌ها را با محدودیت‌هایی مواجه کند. برخی گزارش‌ها نشان می‌دهد این

همین رو برخی برآوردها، قیمت‌های ۸۰ و ۹۰ دلاری نفت را دور از انتظار نمی‌دانند و این میزان، برخلاف پیش‌بینی‌های قبلی بانک جهانی مبنی بر قیمت ۶۰ دلاری نفت در ۲۰۲۶ است. قیمت‌های بالای نفت همچنن با اهداف اقتصادی دولت ترامپ برای تقویت تولید داخلی در تضاد خواهد بود.

مداخله برای مهار قیمت نفت

در سطح بازار جهانی، برای جلوگیری از جهش شدید قیمت‌ها مجموعه‌ای از اقدامات مکمل به‌طور مستقیم و غیرمستقیم توسط آمریکا به‌کار گرفته شد؛ از جمله استفاده هماهنگ از ذخایر نفتی کشورهای صنعتی، مدیریت انتظارات در بازارهای آتی نفت و افزایش عرضه از سوی برخی تولیدکنندگان (مانند معافیت موقت روسیه از تحریم‌های نفتی).

این مجموعه اقدامات باعث شد قیمت نفت، با وجود اختلال در یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های انرژی جهان، به سطوحی مانند ۱۵۰ دلار در هر بشکه نرسد و عمدتاً در سطوح پایین‌تری نوسان کند.

با این حال، بخش قابل توجهی از این کنترل قیمتی متکی به ابزارهایی بوده که اکنون تا حدی تضعیف شده‌اند. کاهش ذخایر به معنای کاهش ظرفیت مداخله سریع در شوک‌های بعدی است و در عین حال خود به ایجاد تقاضای

آتی برای بازسازی ذخایر منجر می‌شود.

اثرات فراتر از بازار نفت

اختلال در بازار نفت، تنها به کمبود عرضه و نوسان قیمت محدود نمانده، بلکه به تدریج به بازارهای مالی جهانی نیز سرایت کرده است. افزایش قیمت انرژی به تقویت انتظارات تورمی و رشد بازده اوراق خزانه‌داری آمریکا منجر شده؛ روندی که هزینه تأمین مالی دولت این کشور را افزایش داده و با برخی اهداف سیاستی آن، از جمله کاهش نرخ بهره، در تعارض قرار گرفته است. در همین حال، نشانه‌هایی از انتقال شوک انرژی به اقتصادهای مصرف‌کننده بزرگ مانند ژاپن نیز دیده می‌شود. افزایش قیمت انرژی فشارهای تورمی در این کشور را تقویت کرده و احتمال تغییر سیاست پولی بانک مرکزی ژاپن را افزایش داده است.

چنین تغییری می‌تواند بر یکی از مهم‌ترین سازوکارهای مالی جهان یعنی معاملات «کری ترد» اثر بگذارد. در این معاملات، سرمایه‌گذاران از کشورهایی با نرخ بهره پایین مانند ژاپن وام می‌گیرند و منابع حاصل را در دارایی‌هایی با بازده بالاتر در کشورهای دیگر سرمایه‌گذاری می‌کنند. در صورتی که نرخ بهره در ژاپن افزایش یابد، هزینه تأمین مالی این معاملات بالا می‌رود و بخشی از سرمایه‌گذاران ممکن است برای بازپرداخت وام‌های خود ناچار به بستن موقعیت‌های

واقعیت پاسخ‌نه‌چینی‌ها به بانک مرکزی ایران

معامله کلان به آن نگاه شود؛ به گونه‌ای که بخشی از آن مثلاً اتصال به سیستم CIPS یا اتصال به نظام بانکی چین باشد. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس ادامه داد: برای روسیه این اراده شکل گرفت و این اتفاق افتاد و اقداماتی انجام شد. باید به شکل یک کلان‌پروژه دیده شود نه این که یک مدیر کل را بفرستیم و بگوییم نشد، یا مثلاً با بانک NDB (بانک توسعه نوین بریکس) مذاکره کردیم و نتیجه نداد. طبیعی است وقتی مسئله را این گونه ببینیم، اتفاقی هم نخواهد افتاد.

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

ای آنکه به نیکی همه جاوردزبانی

با قلبی آکنده از غم و اندوه به اطلاع عزیزان می‌رسانیم
**بزرگ خاندان شادروان جناب
سرگرد ایرج مربی هروی**

از میان ما پرکشید.

مراسم یادبود به پاس احترام و بزرگداشت آن عزیز

امروز سه شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۶ از ساعت ۱۸ الی ۲۰

در هتل میثاق ملل (بلوار وکیل آباد، اقبال لاهوری ۲۰) برگزار می‌گردد.

حضور گرم شما موجب دلگرمی و تسلی خاطر بازماندگان خواهد بود.

خانواده های: مربی هروی، وزین، توکلی، نصیری، ابوترابی

پایان و سایر فامیل وابسته

با افتخار میزبانان هستیم: تشریفات شریف

در حالی که رئیس بانک مرکزی می‌گوید چنین به دلیل تحریم‌ها حاضر به همکاری بانکی با ایران نشد، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس می‌گوید اصل ماجرا این بود که پرونده ارتباط بانکی با چین در سطح مدیر کل و بدون نگاه کلان‌راهبردی دنبال شد؛ موضوعی که به گفته او طبیعی بود به نتیجه نرسد.

میثم ظهوریان، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس در خصوص ارتباط بانکی ایران با چین

بی تو با خاطره هایت چه کنم

چهارمین سال بی حضور پرمهرش گذشت

بانو منصوره کاویان

همسر و فرزندان - شاه جهانی

۱۳۱۵۶۲

استاد محترم جناب

آقای دکتر ابراهیم قیم حسنخانی

درگذشت اخوی ارجمندتان

را تسلیت عرض می نماییم .

مدیر و اعضاء هیئت علمی

گروه آموزشی ارتوپدی دانشگاه

۱۳۱۴۱۲

بر توباد صبر، که صبر دشمنی استوار است و عبادت اهل یقین

زنده را زنده نخواند که مرگ از پی اوست

بلکه زنده است شهیدی که حیاتش ز قفاست

نگاه بیگانه او را چگونه و چه زمان می‌توان از یاد برد ؟!

در هفدهمین سالگرد شهادت مظلومانه عزیزمان

شادروان زنده یاد

((شهید مهندس مصطفی غنیان))

یاد و راهش را گرامی داشته و به روح پاک و پرفتوحش درود می‌فرستیم.

مصطفی جان:

به چه مشغول کنم دیده و دل را که مدام دل تو را می‌طلبد، دیده تو را می‌جوید

خاندان غنیان و صفی زاده شبستری

۱۳۹۶۲۸